

ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проведено оцінку доцільності та перспектив управління знаннями на підприємстві і описано переваги використання баз знань перед базами даних для керування знаннями підприємства, визначені основні функції систем управління знаннями.

Ключові слова: управління знаннями, база даних, база знань, знання, інформація, інформаційні системи управління знаннями.

Abstract

An assessment of the feasibility and prospects of knowledge management at the enterprise was carried out and the advantages of using knowledge bases over databases for enterprise knowledge management were described, the main functions of knowledge management systems, are defined

Keywords: knowledge management, database, knowledge base, knowledge, information; knowledge management information systems.

Вступ

У сучасному світі, де інформація швидко змінюється та невпинно розширюється, управління знаннями в організації стає не тільки актуальним, але й життєво важливим аспектом. Управління знаннями – це процес збору, аналізу, зберігання та поширення інформації, який дозволяє підприємствам максимально ефективно використовувати свої інтелектуальні ресурси.

Важливість управління знаннями обумовлена кількома ключовими факторами. По-перше, воно дозволяє організаціям систематизувати та оптимізувати внутрішні та зовнішні потоки інформації, підвищуючи конкурентоспроможність. По-друге, ефективне управління знаннями сприяє інноваціям, оскільки співробітники отримують доступ до широкого спектру ідей та інформації, що стимулює творчий потенціал та новаторські рішення.

Крім того, управління знаннями відіграє важливу роль у збереженні корпоративної пам'яті організації, що є особливо важливим у контексті швидкого обороту персоналу та постійного оновлення технологій. Зберігання накопиченого досвіду та знань дає можливість новим співробітникам швидше адаптуватися та ефективно взаємодіяти з вже існуючими процесами та системами.

Враховуючи ці аспекти, стає зрозумілим, чому управління знаннями є ключовим елементом стратегічного розвитку будь-якої організації. Воно не тільки забезпечує ефективність поточної діяльності, але й підготовляє підґрунтя для майбутнього зростання та адаптації до змінюваних умов ринку як окремих фахівців, так і відділів, і підприємства або будь-якої організації в цілому [1].

Мета дослідження – визначення основних функцій управління знаннями для організації для початкового етапу визначення вимог до інформаційних систем управління знаннями.

Основна частина

Управління знаннями в організації здійснюється через різні методи та інструменти, які включають документацію та архівування важливої інформації, використання баз даних та спеціалізованих систем управління знаннями.

Цифрові платформи для співпраці та внутрішні соціальні мережі дозволяють співробітникам ділитися інформацією та знаннями в неформальній обстановці. Регулярні тренінги, семінари, а також програми менторства і коучингу сприяють передачі знань від більш досвідчених співробітників до новачків або менш досвідчених колег.

Аналіз кейсів та реальних практик компанії допомагає вчитися на прикладах, а створення корпоративних вікі та FAQ (frequently asked questions – часто задавані питання) служить як централізоване джерело знань [2-4]. Крім того, регулярні зустрічі та робочі групи сприяють обміну ідеями та досвідом. Інтеграція знань безпосередньо в робочі процеси та процедури забезпечує їх неперервну передачу та використання в повсякденній діяльності організації.

Ці методи можуть бути адаптовані та інтегровані відповідно до специфіки та потреб кожної окремої організації, створюючи комплексну та ефективну систему управління знаннями.

У інформаційних системах знання представляє собою узагальнену, організовану та корисну інформацію, яка враховує контекст, досвід та експертні оцінки. Воно відрізняється від простих даних чи інформації, оскільки включає глибший рівень розуміння та інтерпретації.

Однією з ключових характеристик знання в інформаційних системах є його контекстуалізація, тобто спосіб, яким воно пов'язується з конкретними ситуаціями та потребами. Знання часто формується шляхом узагальнення окремих шматків інформації, що допомагає формувати більш широкі поняття та принципи.

Релевантність та практичність також є важливими аспектами знань в інформаційних системах, оскільки знання повинно бути корисним та придатним для вирішення реальних задач. Динамічність знань підкреслює їхню здатність розвиватися та оновлюватися з появою нових даних та інформації.

Інтегрованість знань з різними джерелами даних та інформації у інформаційних системах сприяє створенню більш комплексного та глибокого розуміння. Знання також залежить від контексту та користувача, оскільки його значення та корисність можуть змінюватися в залежності від того, хто його використовує та в якому контексті.

Інтерактивність та співпраця, що є частиною багатьох інформаційних систем, сприяють обміну знаннями та їх розвитку між різними користувачами. Загалом, знання в інформаційних системах відіграє важливу роль у прийнятті рішень, інноваціях та покращенні процесів в організаціях.

Для зберігання знань використовуються бази знань, оскільки вони не тільки зберігають структуровані дані, але й інтегрують контекст, правила, висновки та взаємозв'язки, які роблять інформацію більш цінною та корисною для прийняття рішень.

На відміну від традиційних баз даних, які фокусуються переважно на управлінні даними (такими як числа, текстові рядки), бази знань включають додаткові елементи, які дозволяють користувачам отримувати глибші аналітичні відповіді на запити.

Бази знань містять логічні правила та механізми виведення, дозволяючи не просто зберігати, а й створювати нові знання на основі існуючих даних. Вони приділяють більше уваги семантиці, тобто значенню та взаємозв'язкам між різними елементами інформації, забезпечуючи більш глибоке розуміння контексту та змісту інформації. Інтерфейси баз знань зазвичай розроблені так, щоб бути більш інтуїтивно зрозумілими для користувачів, надаючи доступ до складних аналізів та відповідей.

Бази знань розширюють можливості традиційних баз даних, забезпечуючи більш гнучке та ефективне управління знаннями, що є критично важливим для рішення складних проблем, підтримки інновацій та підвищення продуктивності в організаціях.

Основними функціями інформаційних систем управління знаннями є: фіксація, генерація, збереження, обробка, оптимізація, обмін, зв'язок знань за контекстом та іншими параметрами, пошук та використання.

Визначення основних функцій є основою для подальшої деталізації та формування ситуацій використання знань в організації.

Висновки

Отже, управління та зберігання знань в організації підвищують ефективність різних видів діяльності, сприяють інноваціям та поліпшують процеси прийняття рішень. Це забезпечує більшу продуктивність, зберігає корпоративні знання незалежно від зміни персоналу та робить організацію більш гнучкою та адаптивною до зовнішніх змін.

В планах подальших досліджень – визначення інтелектуальних функцій в система управління знаннями організації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Олешко В. Управління знаннями. Коротко про головне (Knowledge management). Київ, 2016. 25 с.

2. What is knowledge management? URL <https://shorturl.at/bjvLU>
3. What is a knowledge base? URL <https://shorturl.at/oESY5>
4. What is the Difference Between Knowledge base and Database? URL <https://shorturl.at/guwJZ>

Роботко Денис Олександрович, здобувач вищої освіти третього рівня (phd), гр. 121-23а, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: denys133@gmail.com .

Науковий керівник – Коваленко Олена Олексіївна, к.т.н., доцент, доцент кафедри програмного забезпечення, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, ok@vntu.edu.ua.

Robotko Denys, Postgraduate Student (third-level higher education (PhD), student of group 121-23a, Department of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vuychak.eugene@gmail.com.

Academic supervisor – Kovalenko Olena, Candidate of Technical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Software Department, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, ok@vntu.edu.ua.